

regio LIMBURG

INTERVIEW | ROMBOUT NIJSSEN Historicus

Rombout Nijssen schreef met Rick de Leeuw een boek over het leven van Phil Bosmans, oprichter en bezieler van de Bond zonder Naam.

‘Phil Bosmans had een geweldig businessmodel’

VAN ONZE MEDEWERKER

RUDI SMEETS

MEEUWEN-GRUITRODE | Bijna zes jaar na zijn overlijden krijgt Phil Bosmans een postuum eerbetoon in de vorm van het boek *Verbeter de wereld*, een theatermonoloog door Gène Bervoets en een kenniscentrum.

Historicus en rijksarchivaris Rombout Nijssen (53) deed voor de drie onderdelen van die hommage het bronnenonderzoek en schreef ook het biografische deel van het boek.

De Nederlander Rick de Leeuw liet bekende figuren als Rik Torfs, Jonathan Holslag, Dirk De Wachter en Jef Colruyt getuigen over de priester-schrijver uit Meeuwen-Gruitrode. Die samenwerking resulteerde in een genuanceerder beeld dan dat van de ietwat naïeve wereldverbeteraar en filantroop.

Het historische deel brengt een aantal aspecten aan het licht die bepalend waren voor de ontwikkeling van zijn persoonlijkheid. Waarom koos hij voor de orde van de montfortanen? Welke impact had de Tweede Wereldoorlog op hem? Waardoor belandde hij in de jaren vijftig in een diepe depressie?

Dankzij het studiewerk van Rombout Nijssen krijgt de lezer een antwoord op deze en andere vragen. Hij verdiepte zich in Bosmans' dagboek, dook in de archieven en praatte met mensen die hem van dichtbij kenden. 'Hij wordt wel eens de eerste twitteraar van Vlaanderen genoemd, maar hij was zoveel meer dan de man die bekend werd dankzij zijn snedige spreuken', benadrukt Nijssen.

In hoeverre werd zijn leven bepaald door zijn afkomst en opvoeding?

'Thuis hadden ze het niet al te breed. Zijn vader was een kleine landbouwer, die geregeld tegenslag had. Een dood paard lijkt misschien niet het einde van het bestaan, maar voor zo iemand was dat een drama. Zijn

‘Phil Bosmans verkocht tien miljoen boeken over de hele wereld en zijn werk werd gedrukt in 26 talen’

broers gingen al op jonge leeftijd in de mijn werken, hij was de enige die mocht studeren.'

'Via een tante kwam hij terecht bij de montfortanen in Rotselaar, waar hij zijn priesterstudies deed. Daar hij werd hij gegrepen door de figuur van de Fransman Louis-Marie Grignion de Montfort, die de orde in 1705 stichtte. Zijn volgelingen vereerden Maria en wilden het geloof vooral verspreiden in kansarme, moeilijk toegankelijke buurten.'

'Dat trok hem aan. Na zijn priesterwijding in 1948 werd hij naar de hoofdzetel in Saint-Laurent-sur-Sèvre

gestuurd, maar dat vond hij maar niets omdat daar geen bekeringswerk te verrichten viel. Groot was zijn vol-doening toen hij een jaar later werd ingezet voor lokaal missioneringswerk.'

'Eerst ging hij aan de slag in Aarschot, daarna in twee Genkse wijken. Hij hielp ontworpen arbeidersgezinnen met hun administratie, bouwde een pastoraal netwerkje uit, stak de handen uit de mouwen waar hij maar kon.'

Hoe kwam hij bij de Bond Zonder Naam terecht?

'Daar ging een ingrijpende periode

aan vooraf. In 1950 verklaarde monseigneur Kerkhofs de verschijning van Maria aan de elfjarige Mariette Beco in Banneux voor echt. Daarom wilde hij in de lente en de zomer jaarlijks mariale tochten organiseren door heel Limburg, dat toen nog tot het bisdom Luik behoorde. Phil Bosmans kreeg daarin een belangrijke rol en maakte er een onwaarschijnlijk succes van. Al na drie dagen sprak men van genadetochten, maar de inspanningen eisten na enkele jaren hun tol.'

'In Mal stortte hij in, lichamelijk en geestelijk totaal uitgeput. Hij werd opgevangen door de pastoor van Horpmaal, bij wie hij drie jaar verbleef. Hij werd afgeschreven door de orde, tot men iemand zocht om de Bond zonder Naam te leiden. De organisatie werd in 1947 opgericht door Nederlandse montfortanen, maar hun aanpak sloeg niet aan in Vlaanderen. Daarom werd Phil Bosmans in 1957 gevraagd om mee te werken aan het BZN-project.'

Wat was de verklaring voor zijn succes?

'Het mag vreemd klinken voor een katholieke priester, maar hij had een geweldig businessmodel. Je werd lid als je enkele keren per jaar zijn spreuken wilde ontvangen. Je moest niets betalen, maar zijn gratis-verhaal was heel efficiënt. Van overal kreeg hij giften en de verkoop van zijn boeken was gigantisch. Van *Menslief, ik hou van je* uit 1972 zijn er 56 drukken, hij verkocht tien miljoen boeken over de hele wereld en zijn werk werd gedrukt in 26 talen. Hij ging maandelijks naar de radio en organiseerde allerlei acties. De Bond zonder Naam had op zeker ogenblik 240.000 leden. Zij doneerden in het volste vertrouwen omdat ze wisten dat het geld goed werd besteed. De Limburgers waren zelfs zo gul, dat met hun giften de basiliek van Banneux kon worden gebouwd.'

‘Thuis hadden ze het niet breed. Zijn broers gingen al op jonge leeftijd in de mijn werken, Phil Bosmans was de enige die mocht studeren’

Rombout Nijssen: 'De Limburgers waren zo gul dat met hun giften de basiliek van Banneux kon worden gebouwd.' © rs